

עין משפט  
נר מצוה

## פמ:

**תבֿלֿיץ** שנים וישלשה שמות והן מין אחד. פירש רש"י כמו פלפל ארוך פלפל לנן פלפל שחור<sup>א</sup> ולפי<sup>ב</sup> הא דקמני בסיפא<sup>ג</sup> ר"ש אומר ד' שמות ממין אחד או שני מינין משם אחד אין מנטרפינ<sup>ד</sup> משכחת לה שני מינין משם אחד כעין שמנינו לקמן (דף ג.) תרי

גוויי אהלל אצל ה' תימה<sup>ה</sup> ויכי בשציל שיש להם שם אחד יש להן להנטרף יותר מה מועיל השם לגרום הצירוף כיון שהם שני מינין ואין טעמם נשזה ומפרש ר"מ דג' עיניי איסור כגון של ערלה או של כלאי הכרס ושל אשישה ושל עיר הנדחת<sup>ו</sup> קרי ג' שמות כדאמרין שלא השם המציאו לידי מכות מציאו לידי תשלומים וצפרק התקבל (נ"מ ק"א).<sup>ז</sup> עובר בכל השמות הללו וכן משמע בזה"א בירושלמי בריש פ"ב דמסכת ערלה<sup>ח</sup> דקמני התרומה ותרומת מעשר ותרומ' <sup>ט</sup> של דמאי והחלה והצבורים עולין בחדד וימאה ומנטרפיין זה עם זה וקאמר עלה בגמרא לרבי שמעון נזכרה אע"ג דאמר ר"ש אין שני שמות מנטרפיין הלא מודה שכולם שם תרומה<sup>י</sup>: **אסוריין ומצטרפיין**. לכאורה נראה מדמניי אסורים ונתנא תו מנטרפיין דאסורין היינו לאסור את הקדירה ומנטרפיין למלקות ואף על גב דלענין חיוב חטאת אמרי' צפ' כלל גדול (נשיל ע"ב). דחלב <sup>יא</sup> ופיגול ויותר אין מנטרפיין למלקות מנטרפיין וצפרק בנתרא דע"י<sup>יב</sup> (דף סו.) דפליגי אציי ורבא דאציי סבר בנתר טעמא אזלינן וקאמר אציי מנא אמיינא לה דתנן תבלין צ' וגו' שמות כו' אלא צ דבתר טעמא אזלינן כולהו חד טעמא ניניהו אלא צ בנתר שמא אזלינן האי שמא לחוד והאי שמא לחוד ורבא אמר הא מני ר"מ היא דאמר כל איסורין שבתרומה מנטרפיין זה עם זה שנאמר לא תאכל כל תועבה כל שחיעבתי לך הרי הוא צבל תאכל משמע דלאציי אחיא אציי אליבא דרבנן דר"מ אע"ג דע"כ פליגי עליה לכל הפחות לענין מלקות סבר אציי דלא פליגי אלא צ' והא דאמר ריש לקיש צפרק התערבנות (ונחיש ע"ה). הפיגול והיותר והטמא שנלגן זה צוה ואכלן פטור אי אפשר שלא ירצה מין על חצירו ויבטלנו ולמלקות איירי דטעמא לא שייך ציה חטאת ועוד מדקאמר התם ש"מ התראת ספק לא שמה התראה ומדמבטלין זו את זה היה משמע דשני איסורין לרבנן דר"מ אין מנטרפיין צ"ל דאע"פ שמבטלין זה את זה כשנלגן מנטרפיין הן למלקות וכן מוכח במעילה צפרק קדשי מוצח (דף ק"א): דתנן הפיגול והיותר והטמא <sup>יג</sup> אין מנטרפיין וקאמר בגמרא לא שנו אלא לטומאת ידים אצל לאכילה מנטרפיין והא דאינטריך <sup>יד</sup> לאחויי קרא דלאכילה מנטרפיין מלא יאכל כי קדש הם כל שבקודש פסול צה הכתוב ליתן לא תעשה על אכילתו פירוש מדגאמרו בלאו אחד מנטרפיין לא אינטריך אלא לר"ש דאמר צ' שמות אין מנטרפיין ובקודש מודה משום קרא דרבי אליעזר אצל לרבנן אפילו צעלמא מנטרפיין והא דתנן צפ' קדשי מוצח (מעילה יח.) הערלה וכלאי הכרס מנטרפיין אחיא

שפיר כרבנן אליבא דאציי ומיהו לפי לאיסור דאי למלקות הא אית ליה כל שהוא למכות ור"ת מפרש דאסוריין מנטרפיין הכל מיירי להנטרף לאסור את הקדירה ולא למלקות א"נ אסורין בנתינת טעם אס נפלו צקדירה ומנטרפיין לאסור בתערובת יבש בלא נתינת טעם והשתא הוי מנטרפיין <sup>טו</sup> כמו אין מנטרפיין דסיפא דרבי שמעון: [ע' מוס' ע"ז סח: ד"ה ר"ש. ומוס' מעילה יח. ד"ה תנין]:

## אמר רבי עקיבא פרק תשיעי שבת

**שפרו ורצו**. דכל אחד נמעצרה אשתו וזכר צמזות שזבו לכס (להליכסו) ולא ידענא היכא רמיזא: **כשני מיצעי ליה**. דומיא דכשגל (ישעי א') דלא כתיב כשגלים: **ארד עמך אענך גס עלה**. כאן רמז ד' גליות. גס ריבויא הוא: **יאמר ה'**. אתה אמור המוכחה וכן אנו תולין:

**ימחו**. הואיל שחטאו ויתקדש שמך בעולם כשתעשה דין צעורין על דצריך: **קראם לנן בני צבורי ישראל**. שהיה גלוי לפניך שהן עמידין לומר לפניך צסיי נעשה ונשמע לקבל עולך מאהבה כנגים: **דל עשרין ולא ענשם** להו. שכן מצינו דדור המדבר שלא ענש הקב"ה אלא מ' שנה ומעלה דכתיב (במדבר יד) צמדבר הזה יפלו פגריכם וגו' מנן כ' שנה ומעלה אשר הלינותם עלי: **כי אשה אצינו**. כנגד יתחק אמרו והוא אמר להם הלאו כנגד הקב"ה שהוא אציקם: **בשלאותם של צחול** כדרך כל הגולים שהרי ע"פ גזרת גלות ירד לשם צחצוי אדם. בשציל חיבת האדם משכמים למזרים צחצלים ולא בשלאותם: **כמרמי עול על לתייחס**. כאדם הסובל ומסייע לצהמתו להרים עולה <sup>א</sup> מעל צוארה בלוויין ובמקלות: **ואט אלויו אזוינל**. הטייתי לכס כח להכיל את עבודת הפרך:

**בותני' ציזה קלה**. כבר מפורש <sup>א</sup> שזה ציזה תרגומא שהיא קלה לצלל ולא צשיעור כל ציזה שיערו אלא כגורגרת מצינה קלה: **ומנטרפיין**. כל מיני תבלין זה עם זה: **קליפי אגוויס**. הגדילה ע"ג הקליפה בעודן לחין: **סעיס**. ט' קרו"ג: **פואה**.

<sup>י</sup> וורג"א: **פי פי סכנה**. בראש הסכנה שעשאה בקליעה נתן מעט בגד: **נסה**. מין אדמה שקורין ניטרי"א: **קמוליא ואשג**. בגמרא מפרש לה: **אס הכסם**. של דס נדה. שאלו הסמנין מעצדיין על הכסם של דס נדה צבגד לטהרו: **גבו' הפס**. הוא דקולמוס מרוסס לא חזי למידי אלא להסקה: **כדא דאקלידא**. שן של מפתח: **ורמינהו**. אלתמני' דקמני תבלין מנטרפיין שני מינין לכשיעור: **צ' וגו' שמוס**. פלפל לנן שחור וארוך או אפילו מן ג' מינין והס (שס אחד) של איסור אסור אס מביזל צהן את הקדירה: **ומנטרפיין**. לתבלא אס אין ואמר חוקיה. הא דקמני מנטרפיין: ‏

<sup>ב</sup>מייני

עלי הא קריבית נפשי קמך פתחו ואמרו (כי) אתה אבינו אמר להם יצחק עד שאתם מקלסין לי קלסו להקב"ה ומחוי להו יצחק הקב"ה בעינייהו מיד נשאו עיניהם למרום ואומרים <sup>ג</sup>אתה ה' אבינו גואלנו מעולם שמך א"ר חייא בר אבא א"ר יוחנן ראוי היה יעקב אבינו לירד למצרים בשלשלאות של ברזל אלא שזכותו גרמה לו דכתיב <sup>ד</sup>בחבלי אדם אמשכם בעבותות אהבה ואהיה להם כמרמי עול על לחיהם ואט אליו אוכיל: **בתני'** <sup>ה</sup>המוציא עצים כדי לבשל ביצה קלה יתבלין כדי לתבל ביצה קלה ומצטרפיין זה עם זה <sup>ו</sup>קליפי אגוויין קליפי רמוגים איסמים ופואה כדי לצבוע בהן בגד קטן פי סבכה מי רגלים נתר ובורית <sup>ז</sup>קמוליא ואשגל כדי לכבס בגד קטן פי סבכה רבי יהודה אומר כדי להעביר את הכתם: **גבו'** תנינא חדא זימנא <sup>ח</sup>קנה כדי לעשות קולמוס אם היה עב או מרוסס כדי לבשל ביצה קלה שבביצים טרופה ונתונה באילפס מהו דתימא התם הוא דלא חזי למידי אבל עצים דחזו לכבא דאקלידא אפילו כל שהוא קמ"ל: תבלין כדי לתבל ביצה קלה: <sup>ט</sup>ורמינהו <sup>י</sup>תבלין שנים וגו' שמות ממין אחד או משלשה מינין (ושם אחד) אסורין ומצטרפיין זה עם זה ואמר חוקיה במייני

זה מנטרפיין דרישא לא הוי פירושא כמו אין מנטרפיין <sup>יא</sup> דרבי שמעון דצירוף דרבי שמעון היינו לאיסור דאי למלקות הא אית ליה כל שהוא למכות ור"ת מפרש דאסוריין מנטרפיין הכל מיירי להנטרף לאסור את הקדירה ולא למלקות א"נ אסורין בנתינת טעם אס נפלו צקדירה ומנטרפיין לאסור בתערובת יבש בלא נתינת טעם והשתא הוי מנטרפיין <sup>יב</sup> כמו אין מנטרפיין דסיפא דרבי שמעון: [ע' מוס' ע"ז סח: ד"ה ר"ש. ומוס' מעילה יח. ד"ה תנין]:

הואיל

מסורת הש"ס

(א) ציזה לנ"ו. (ב) לעיל ע"ו. (ג) פי ענש שרחליון צו להוציא הוהמא וגו' ס"ח קמוליא ועי' סנהדרין מט' ונדה סב.), (ד) לעיל פ"ה (ס) ע"ז סו. ערלה פ"ב מ"י, (ו) ידברים הן, (ז) צ"ל עלן, (ח) ונעיל פ"ה, (ט) נכע כמו תכלת, (י) ענש שנובעים צו אדום, (יז) נע"י מוס' ע"ז סו. ד"ה תבלין וכו' והס מין א'.

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה תבלין וכו' ותרומת מעשר ותרומת מעשר של דמאי והחלה: (ב) ר"ה אסורין וכו' דתלג דהם ופיגול: (ג) בא"ד דתנן הפיגול והיותר אין מנטרפיין כל"ל ומיבת והטמא נמחק: (ד) בא"ד ואלו דלינטריך ר' אליעזר לאחויי קרא: (ה) בא"ד ומיהו לפי זה וכו' כמו אין מנטרפיין דסיפא דר"ש: (ו) בא"ד והשתא הוי מנטרפיין דרישא כמו אין מנטרפיין:

גליון הש"ס

רש"י ברי"ה שפירו ורבו לא ידענא. עי' בריכות כה ע"כ בנשי' ד"ה מלא שמעת ליה: תוס' ד"ה תבלין וכו' בראשית' שלא השם המביא לידי סבות. ממת דף ד ע"ב:

לעניי רש"י

קרו"ג. כרכוס.

ורצנ"א. פואה (נעשב,

ששורשו שפיקים צבב

ארום).

ניטרי"א. נתר (אשגלן

חנקרי').

מוסף רש"י

קליפי אגוויין. קליפה שעל קליפי האנח (נעיל סס). טטריס. יושאל (סס). פי סבכה. קופ"א נותנין בגד בלחמיתא (סס). מרוסס. סדוק סדקין הרבה כמו (עומט ו) והסה הנית הגדול רסטיס (נעיל פ). שנים וג' שמות ממין אחד. והן מין אחד, מנן פלפל לנן פלפל שחור פלפל ארוך (ע"ז סו.). או משלשה מינים. וגו' שמות י"ז לנן סס. אסורין ומצטרפיין. כל נפלו לקדירה ולא צוה כדי לתבל ולא צוה כדי לתבל ונטרפיו ומיכלו וסן של איסור, מנטרפיין לאוסרה (סס). ואמר חזקיה. הכא דקאמר מנטרפיין אע"ג דתלמא מייני ניניהו ובשמא ממי לא שוי (סס).